

28.2.2018

KATUTAIDETYÖRYHMÄ
Loppuraportti

Katutaidetyöryhmän loppuraportti

Työryhmän hyväksymä 28.2.2018

Sisällysluettelo

1.	Katutaidetyöryhmän asettaminen ja tehtävänanto	2
2.	Tiivistelmä	3
3.	Tehtävänantoon vastaaminen	3
3.1.	Katutaidetyöryhmän toiminta 2017–2018	3
3.2.	Lupamenettelyjen käytännöt.....	4
3.3.	Katutaiteen pilottialue	6
3.4.	Verkkosivusto	7
3.5.	Katutaidetoimijoiden yhteistyö	8
3.6.	Katutaide kaupunginosien markkinoinnissa.....	10
4.	Ehdotukset jatkotoimenpiteistä	10
4.1.	Mahdollisia katutaiteen näkymiä vuodelle 2018.....	10
4.2.	Ehdotus katutaidetiimin perustamisesta	11
4.3.	Katu- ja kaupunkitaide nykyisessä kaupunkiorganisaatiossa	13
4.4.	Koostumus ja resurssit	14
4.5.	Katutaidetiimin mahdollisuudet	15
	Liitteet ja sähköiset lähteet.....	17

28.2.2018

KATUTAIDETYÖRYHMÄ

1. Katutaidetyöryhmän asettaminen ja tehtävänanto

Kaupunginjohtaja päätti johtajistokäsittelyssä (Kaupunginjohtaja/J 35 §/19.4.2017; diaarinumero HEL 2015-012872) merkitä tiedoksi katutaiteen pelisääntötyöryhmän 30.11.2016 hyväksymän loppuraportin ja todeta työryhmän työn päättyneen.

Samalla kaupunginjohtaja päätti asettaa katutaidetyöryhmän, jonka tehtävänä oli varmistaa loppuraportissa esitettyjen, lupamenettelyä koskevien ehdotusten käytäntöön vieminen, varmistaa uusien menettelyjen sujuvuus ja tukea eri toimijoiden yhteistyötä sekä selvittää katutaiteen pilot-tialueen tarve ja valmistella osaltaan katutaiteen verkkosivustoa.

Työryhmässä toimivat seuraavat henkilöt (liitteessä 1 olevassa asettamispäätöksessä on mainittu työryhmän jäsenten sijoittuminen ja tehtävänimikkeet vuoden 2017 alussa):

- johtaja ts. Ulla Laurio, kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala / kulttuuri / yleiset kulttuuripalvelut / alueelliset kulttuuripalvelut -yksikkö / Stoa (työryhmän puheenjohtaja)
 - yksikön päällikkö Marjatta Uusitalo, kaupunkiympäristön toimiala / palvelut ja luvat, rakennusvalvontapalvelut / kaupunkikuvayksikkö
 - arkkitehti Taina Kinnunen, kaupunkiympäristön toimiala / palvelut ja luvat, rakennusvalvontapalvelut / kaupunkikuvayksikkö
 - kulttuurisuunnittelija Anna von Bagh, kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala / kulttuuri / yleiset kulttuuripalvelut / Kumppanuudet ja avustukset -yksikkö
 - suunnitteluvastaava Pia Rantanen, kaupunkiympäristön toimiala / maankäyttö ja kaupunkirakenne / kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu / kaupunkitila ja verkostot (Pia Rantanen toimi kaupunkitila- ja maisemasuunnittelupäällikkö Jussi Luomasen sijaisena)
 - tiimipäällikkö Pirjo-Liina Koivusaari, kaupunkiympäristön toimiala / palvelut ja luvat / kaupunkiympäristön asukas- ja yrityspalvelut / alueiden käyttö ja valvonta / alueidenkäyttö (Pirjo-Liina Koivusaari toimi yksikön päällikkö Timo Korhosen sijaisena)
 - arkkitehti Linda Wiksten, kaupunkiympäristön toimiala / maankäyttö ja kaupunkirakenne / asemakaavoitus / asemakaavakoordinaatio / kaupunkiuudistus
 - projektisuunnittelija Klas Fontell, kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala / kulttuuri / Helsingin taidemuseo HAM / julkinen taide -yksikkö
 - julkisen taiteen päällikkö Taru Tappola, kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala / kulttuuri / Helsingin taidemuseo HAM / julkinen taide -yksikkö
 - erityissuunnittelija Riikka Lahdensuo, keskushallinto / kaupunginkanslia / elinkeino-osasto / kaupunkimarkkinointi
 - mediatuottaja Antti Salminen, kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala / nuoris / läntinen nuorisotyö / kulttuurisen nuorisotyön yksikkö (työryhmän sihteeri)
-

28.2.2018

KATUTAIDETYÖRYHMÄ

Ryhmään nimetty projektijohtaja Kauko Haantie rakennusvirastosta jäi lomalle ja eläkkeelle ennen ryhmän toiminnan alkamista.

Työryhmän määräaika päättyi 28.2.2018.

2. Tiivistelmä

Katutaidetyöryhmä on ottanut askelia vuonna 2016 katutaiteen pelisääntöryhmän loppuraportissa ehdotetun uuden mallin käyttöönottamiseksi.

Monien erilaisten lupamenettelyjen käytäntöjen vuoksi yhden kaiken kattavan katutaiteen lupajärjestelmän luominen ei ole ollut vielä mahdollista. Yhden luukun periaate on kuitenkin ollut katutaidetyöryhmän toiminnan periaatteena.

Nuorisopalvelujen katutaidetoimisto on tehnyt selvitystä katutaiteen pilottialueen löytämiseksi. Tulokset eivät kuitenkaan anna varmuutta siitä, onko kaupungissa toivetta tietyille katutaidealueelle.

Katutaiteelle on perustettu oma verkkosivustonsa, joka esittelee kaupungin katutaideteokset, tekijöitä sekä antaa tietoa esimerkiksi lupakäytännöistä.

Katutaidetyöryhmä ehdottaa, että katu- ja kaupunkitaitteen kaupunkitasoiseen koordinoimiseen ja organisoimiseen perustettaisiin erityinen toimija, työnimeltään Katutaidetiimi. Nykyinen monihallinnollinen katutaidetyöryhmä jatkaisi toimintaansa Katutaidetiimin ohjausryhmänä, sillä työ katutaiteen lupaprosessien sujuvoittamiseksi, yhteisöllisen katutaiteen edistämiseksi ja omaleimaisten kaupunginosien markkinoimiseksi on vasta lupaavassa alussa.

3. Tehtävänantoon vastaaminen

Tämä osio käy läpi katutaidetyöryhmän toiminnan sen määräaikana sekä vastaamisen tehtävänantoon.

3.1. Katutaidetyöryhmän toiminta 2017–2018

Katutaidetyöryhmä kokoontui yhteensä seitsemän kertaa toimintansa aikana.

Työryhmälle annettiin mahdollisuus kuulla työnsä aikana tarpeelliseksi kokemiaan asiantuntijoita. Helen Sähköverkko Oy:n vastuullisuuspäällikkö Minna Paavola toimi asiantuntijavieraana joissain kokouksissa.

Katutaidetyöryhmä noudattaa katutaiteen pelisääntöryhmän katutaiteen määritelmää:

Katutaide on julkisessa tilassa tehtyjä omaehtoisia, paikkasidonnaisia taideteoksia: maalauksia, interventioita ja tapahtumia. Se ei ole tiukkarajaisesti määriteltävissä, koska sen muodot ja väliaineet muuttuvat ja sitä leimaa ajankohtaisuus myös sisällön tasolla. Katutaiteeseen liittyy vapaus, mikä useimmiten tarkoittaa myös instituutioiden ulkopuolella tehtävää taidetta.

28.2.2018

KATUTAIDETYÖRYHMÄ

Helsingin kaupunki toteutti laajan toimialauudistuksen vuonna 2017. Toimialauudistus koski katutaideyöryhmää siten, että rakennusvalvontavirasto, kaupunkisuunnitteluvirasto ja rakennusvirasto siirrettiin saman kaupunkiympäristön toimialan alle, ja myös nuorisosaainkeskus ja kulttuurikeskus sekä taidemuseo HAM siirrettiin kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan alle.

Toimialauudistuksessa uudistettiin kaupungin organisaatorakenteita, sekä tarkistettiin työnkuvia ja tehtäväjakoa toimialojen sisällä. Muutoksessa on noussut esiin kysymys katutaideyön kaupunkitasoisesta koordinoimisesta ja organisoimisesta.

3.2. Lupamenettelyjen käytännöt

Katutaiteen pelisääntöryhmä ehdotti loppuraportissaan lupaprosessin uudistamiseksi yhden luukun järjestelmän luomista ja hakemusten käsittelyä keskitetysti kahdesti vuodessa.

Askelia lupaprosessin uudistamiseksi on otettu, mutta kehitystyö on vielä kesken. Muun muassa kahdesti vuodessa toteutettavaa hakua ei ole kyetty kokonaisuudessaan toteuttamaan vuoden 2017 aikana, osaksi toimialauudistuksen aiheuttamien hetkellisten muutosten takia.

Kaupungissa on erilaisia katutaiteelle soveltuvia kohteita, joiden lupien ja päätösten käytännöt vaihtelevat. Näitä ovat kaikille avoimet maalauspaikat, jotka eivät vaadi tekijöiden hakemia lupia, sekä lupia ja/tai päätöksiä vaativat kohteet, kuten kaupungin hallinnassa olevat julkiset keskohteet, kaupunkikuvan kannalta erityiset kohteet sekä julkisivukohteet. Erilaisten kohteiden käytännöt on lueteltu tässä osiossa myöhemmin.

Lähtökohtaisesti hallinnoija tai omistaja päättää alueen käyttöluvasta, eli siitä, antaako se käyttää kohdettaan katutaiteeseen. Lisäksi kaikki julkisivukohteet, julkisivujen muuttaminen tai väri-tyksen muuttaminen vaativat rakennusvalvonnan toimenpideluvan, kuten myös muut kaupunkitai ympäristökuvaan merkittävästi tai pitkäaikaisesti vaikuttavat järjestelyt ja muutokset, kuten esimerkiksi suuret melumuurit. Kaupungin hallinnoimille yleisille alueille ulottuva työskentely tarvitsee käyttöluvasta ja toimenpideluvan lisäksi useimmiten myös ilmoituksen yleisellä alueella tapahtuvasta työskentelystä liikennejärjestelysuunnitelmien.

Eri toimijat hallitsevat lupia ja päätöksiä vaativia kohteita omilla käsittelyjärjestelmillään, jotka eivät ole yhteydessä toisiinsa. Tästä syystä yhden luvanhakemusjärjestelmän luominen ei ole ollut mahdollista toistaiseksi. Toimialauudistuksen tavoitteena on tulevaisuudessa uudistaa ja yhtenäistää sähköisiä kaupungin järjestelmiä. Katutaiteen verkkosivusto tarjoaa tietoa erilaisista vaadittavista luvista ja päätöksistä sekä antaa sähköiset linkit kaupungin vaatimien lupien hakemiseen kunkin toimijan sivuille.

Kohteiden suhteen ei ole aina selvää, kuka kohteen omistaa tai kuka sitä hallinnoi. Kaupungin sisällä eri toimialat ja niiden sisäiset palvelukokonaisuudet päättävät useimpien julkisten alueiden ja niiden kohteiden käytöstä, mutta suuri osa esimerkiksi silloista ja alikuluista kaupungin alueella ovat valtion, eikä kaupunki voi päättää niiden käytöstä.

Katutaiteen erilaiset kohteet lupakäytäntöineen on lueteltu alla.

Avoimet harrastuspaikat

Helsingissä on lukuisia kaikille avoimia vapaita maalauspaikkoja:

- Kymmenen kaupungin ylläpitämää maalauspaikkaa

28.2.2018

KATUTAIDETYÖRYHMÄ

- Kahdella nuorisotalolla olevat aloittelijoille suunnatut harjoittelupaikat
- Neljä katutaidekonttia
- Kevään, kesän ja syksyn aikana kaupunkia kiertävä katutaidevaunu

Vapailla maalauspaikoilla noudatetaan maalauspaikkojen ohjeita, eikä niillä maalaaminen tarvitse erillistä lupaa.

Katutaidekontit sijaitsivat Malminkartanossa, Roihuvuoren liikuntapuistossa, Kontulan kelkka-
puistossa (loppuvuoteen 2017) sekä Östersundomin leirikeskuksessa (loppuvuodesta 2017).

Katutaidevaunu kiersi ympäri kaupunkia kesällä ja syksyllä 2017 eri puistoissa, aina kaksi viik-
koa kerrallaan. Nuorisopalvelujen katutaideoimisto haki kaupunkiympäristön toimialalta tarvitta-
vat luvat puistoihin, joissa katutaidevaunu sijaitsi.

Tällä hetkellä kaupungin katutaiteen harrastuspaikat keskittyvät graffitimaalaamiseen. Tulevai-
suudessa olisi mahdollista löytää ja luoda avoimia paikkoja muun muassa valotaiteen, neule-
graffitin ja tapahtumallisen katutaiteen harrastamiselle.

Kestokohteet

Kaupunkiympäristön toimiala myönsi nuorisopalveluille luvat yhteensä 47 eri sillan ja alikulun
katutaidekäyttöön toistaiseksi 1.7.2017 alkaen. Kohteet eivät ole jatkuvasti vapaasti maalatta-
vissa, vaan pidempiaikaisille (noin 6-12 kk) teoksille tarkoitettuja. Kohteet on haettu erityisesti
graffiti-ilmaisua painottaen. Tekijät valitaan painottaen paikallisuutta, kaupunkikulttuuria sekä
yhteisöllisiä yhdistyksiä ja ryhmiä.

Kestokohteet, joille nuorisopalvelut voi nopeasti myöntää luvat, perustettiin, koska kaupunki ha-
lusi antaa mahdollisuuden lailliseen harrastamiseen niille nuorille ja graffitikulttuurin parista tule-
ville harrastajille, joille lupamenettely on liian raskas ja hidas.

Nuorisopalvelujen katutaideoimisto valvoo teosten toteuttamisen prosessin ja tarjoaa tuotannol-
lista tukea tarvittaessa esimerkiksi työsuunnitelmien laatimiseen, tarvikkeiden lainaamiseen
ja/tai kuljetukseen sekä käytännön työskentelyyn.

Katutaideyöryhmän työskentelyn aikana maalattiin yhteensä yhdeksän siltojen alustaa ja alikul-
kua yhteistyössä eri yhteisötaideprojektien ja toimintaryhmien kanssa. Nuorisopalvelujen katu-
taideoimisto valvoi teosten toteutuksen ja toimi tuotannollisena tukena.

Kestokohteita on tarkoitus lisätä tulevana aikoina, huomioiden katutaiteen tyyli-suuntien moni-
naisuus.

Kaupunkikuvan kannalta erityiset kohteet kuten Baana

Kaupunkiympäristön toimiala vuokrasi Baanan alikulujen maa-alueet nuorisopalveluille katutai-
deitä varten toistaiseksi 1.7.2017 alkaen (diaarinumero HEL 2017-008090).

Baanan katutaidekäyttöä suunniteltiin yhteistyössä HAMin, Kiasman ja Amos Andersonin taide-
museon kanssa. Kesän 2017 aikana Kiasma ja Amos Andersonin taidemuseo tuottivat kumpikin
Baanalle yhden teoksen. Nuorisopalvelujen katutaideoimisto suunnitteli ja toteutti työskentelyn
vaatimat liikennejärjestelyt ja tarvittavat ilmoitukset teoksista ja valvoi katutaide-teosten toteutuk-
sen.

28.2.2018

KATUTAIDETYÖRYHMÄ

HAM suunnittelee katutaideostojen toteuttamista Baanalle vuonna 2018. Baanan kuratoinnin käytäntöjä kehitetään HAMin johdolla.

Julkisivukohteet

Kohteiden suhteen jatkettiin entistä käytäntöä, jossa kiinteistön omistaja tai haltija päättää julkisivuun tehtävästä taiteesta ja hakee luvat rakennusvalvonnan lupaprosessin mukaisesti sähköisesti Lupapiste-palvelusta. Katutaiteen verkkosivuilla on linkki Lupapisteen hakuun.

Rakennusvalvonta on laatinut ja julkaissut vuoden 2018 alussa ohjeen julkisivuihin tehtävistä teoksista ja niiden vaatimista luvista, ja se on raportin liitteenä numero 2.

Kaupungin alueella toteutettiin vuoden 2017 aikana kymmenkunta julkisivumuraalia. Julkisivumuraaleja toteuttavat pääosin ammattimaisesti toimivat katutaideoimijat, kuten Upeart, Helsinki Urban Art ja Kaupunkikulttuurien tuki ry.

Muut kohteet

Näiden kohteiden lisäksi kaupungissa on myös muita julkisia kohteita. Näissä noudatetaan yhteistä periaatetta siitä, että kohteen omistaja tai hallinnoija päättää kohteen katutaidekäytöstä.

Karkeasti jaoteltuna nämä muut julkiset kohteet jakautuvat kunnallisiin ja valtiollisiin kohteisiin. Esimerkiksi kaupungin liikunnan palvelukokonaisuus päättää katutaidekäytöstä alueilla, jotka sijaitsevat sen hallinnoimilla alueilla kuten liikuntapuistoissa. Merkittävien ajoväylien ja rataverkoston läheisyydessä olevat alikulut ja sillat ovat usein valtiollisen toimijan hallinnoimia, eikä kaupunki päättää niiden katutaidekäytöstä.

Julkiset kohteet tarvitsevat yleensä rakennusvalvonnan toimenpideluvan. Kohteet ovat myös lähes aina yleisillä alueilla, ja tarvitsevat tällöin ilmoituksen yleisellä alueella tapahtuvasta työskentelystä liikennejärjestelysuunnitelmien.

Katutaideöryhmän tietoon tuli joitain kyselyjä muiden kohteiden katutaidekäytöstä, useimmiten juuri valtion hallinnoimiin kohteisiin liittyen.

3.3. Katutaiteen pilottialue

Nuorisopalvelujen katutaideoimisto on selvittänyt kaupunkilaisten suhtautumista katutaiteeseen ja toiveita erityisesti katutaidealueeksi kesällä 2017 katugallupilla ja helmikuussa 2018 sähköisellä Kerro kartalla -kyselyllä.

Katugallupissa kysyttiin kaupunkilaisten ja kaupungissa liikkuvien henkilöiden suhdetta katutaiteeseen sekä ajatuksia paikoista, jotka olisivat erityisen soveltuvia katutaiteelle. Selvitettyjen tietojen mukaan suhtautuminen katutaidekohteisiin on erittäin positiivista, mutta kyselyssä ei kuitenkaan noussut esiin selviä alueita, minne katutaidetta haluttaisiin. Kyselyyn vastasi yhteensä 680 henkilöä.

Kerro kartalla -palvelussa kaupunkilaiset rajasivat kaupungin kattavaan karttaan alueita, jotka heidän mielestään sopisivat erityisen hyvin katutaiteelle. Kyselyyn tuli yhteensä 83 vastausta. Alueita esitettiin ympäri kaupunkia. Suurempia vastausten keskittymiä muodostui esimerkiksi Kallion, Sörnäisten, Pasilan, Kalasataman, Hermannin ja Herttoniemen alueille. Vastausten määrä jäi kuitenkin niin vähäiseksi, ettei se välttämättä kuvasta kattavasti kaupunkilaisten mielipiteitä.

28.2.2018

KATUTAIDETYÖRYHMÄ

Pilottialueen käytännöistä ei ole vielä tehty suunnitelmia. Katugallup on liitteenä numero 3, ja Kerro kartalla -kyselyyn merkatut alueet ovat kuvakaappauksina raportin liitteenä numero 4.

3.4. Verkkosivusto

Katutaiteen pelisääntötyöryhmä ehdotti katutaiteen verkkosivuston perustamista karttapalveluineen, luvanhakuineen sekä tekijäesittelyineen.

Katutaiteen verkkosivusto on perustettu ja tehty julkiseksi toukokuussa 2017. Verkkosivuston nimi on streetart.helsinki ja se toimii osoitteessa <http://katutaidehelsinki.fi>. Nuorisopalvelujen viestintä sekä katutaidetoimisto rakensivat verkkosivuston kaupunkilaisten palveluksi ja kaupunkiorganisaation työkaluksi katutaiteen yleistilanteen seuraamiseksi. Katutaidekohteita ei ole aikaisemmin ollut merkattuna kaupungin karttapalveluissa.

Verkkosivusto koostuu kolmesta keskeisestä osasta:

1. Karttapalvelusta, joka esittelee kaupungin katutaideteokset.
2. Artistipankista, johon taiteilijat voivat rekisteröityä ja luoda oman taiteilijaprofiilin.
3. Tieto-osiosta luvanhaun ja teosten toteuttamisen suhteen.

Näiden lisäksi verkkosivustolla julkaistiin kesän aikana kaupunkimarkkinoinnin tuottama Omat kulmat -juttusarja, joka sisälsi katutaiteen parissa toimivien henkilöiden haastatteluja ja heidän suosituksiaan kaupungin katutaidekohteista.

Sivuston karttapalveluun on koottu tiedossa olevat luvalliset katutaideteokset ja maalauspaikat kaupungissa. Jokaisesta kohteesta on pyritty esittelemään sijainti, nimi, kuva sekä perustietoja teoksesta ja toteuttajista. Karttajärjestelmä on tällä hetkellä kehitetty Google My Maps- järjestelmän ilmaisten ominaisuuksien päälle, eikä ole yhteydessä kaupungin karttapalveluihin tai muihin tietokantoihin. Järjestelmän päivittäminen tällaisessa muodossa tulee olemaan työlästä, sillä Googlen järjestelmä on rajoittunut ja kohteiden muokkaaminen on tehtävä yksitellen järjestelmän kautta, eikä esimerkiksi yhteisen tietokannan luominen ja muokkaaminen ole mahdollista.

Artistipankin tarkoitus on antaa mahdollisuus taiteilijoille esitellä tuotantoaan sekä tarjota katutaiteesta kiinnostuneille tilaajille väylä päästä suoraan yhteyteen taiteilijoiden kanssa. Halukkaat taiteilijat voivat luoda itselleen taiteilijaprofiilin ja täyttää sen parhaaksi katsomallaan tavalla.

Verkkosivusto tarjoaa tiedon ja sähköiset linkit eri lupien hakemiseen. Tarvittavat luvat riippuvat siitä, onko työstettävä kohde julkinen vai yksityinen sekä siitä, hallinnoiko sitä kunnallinen vai valtiollinen toimija. Eri toimijat käyttävät eri järjestelmiä lupien hakemiseen ja myöntämiseen. Tästä johtuen oman varsinaisen luvanhakujärjestelmän perustaminen verkkosivustolle ei ole ollut mahdollista. Tästä syystä kaupungin katutaidetoimijat ovat yhdistäneet toimintatapojaan.

Sivuston keskeisiä sisältöjä sekä Omat kulmat -juttusarja käännettiin myös englanniksi.

28.2.2018

KATUTAIDETYÖRYHMÄ

3.5. Katutaidetoimijoiden yhteistyö

Katutaiteen pelisääntöryhmä ehdotti erityisesti pienimuotoisten, paikallisten ja yhteisöllisten teosten ja tapahtumien tukemista sekä katutaiteen näkyvyyden lisäämistä yhteistyötoiminnan kautta.

Katutaidetyöryhmä on keskustellut taiteilijoiden ja muiden katutaidetoimijoiden kanssa katutaiteen käytännöistä sekä siihen liittyvistä toiveista muun muassa keskustelutilaisuudessa kaupunginmuseolla toukokuussa 2017 ja taidemaalariliiton tilaisuudessa lokakuussa 2017.

Kaupunkimarkkinointi painatti loppukesästä 2017 jaettavan katutaidekartan, joka esittelee katutaideiteoksia kaupunginosittain ja kertoo tekijöistä sekä harrastusmahdollisuuksista. Kartta on raportin liitteenä numero 5.

Yksittäisten taiteilijoiden tukeminen

Katutaidetyöryhmän jäsenet ovat tavanneet taiteilijoita projekteissa ja tapahtumissa, yksittäisissä tapaamisissa sekä keskustelutilaisuuksissa.

Katutaidetyöryhmä järjesti katutaiteen info- ja keskustelutilaisuuden kaupunginmuseolla 17.5.2017 kaikille katutaiteesta kiinnostuneille. Katutaidetyöryhmästä oli paikalla nuorisopalvelujen, kulttuuripalvelujen, rakennusvalvonnan sekä alueidenkäytön edustajia. Osallistujia oli noin kolmekymmentä.

Katutaidetyöryhmän jäseniä osallistui myös Taidemaalariliiton järjestämään katutaiteen keskustelutilaisuuteen 30.10.2017. Katutaidetyöryhmästä osallistui nuorisopalvelujen sekä taidemu-seon edustajia.

Katutaidetyöryhmän jäsenille tulleet yksittäisten taiteilijoiden yhteydenotot ovat tulleet erityisesti heiltä, joilla ei ole verkostoa tai tuotantokoneistoa tukena katutaideiteosten toteuttamiseen.

Taiteilijoilla esiintyi yleinen huoli tuotannollisen ammattitaidon korostumisesta esimerkiksi myönnettyjen taideavustusten suhteen. Vaikka taiteilijoilla on kyky taideiteosten toteuttamiseen, ryhmämaiseen toimintaan perustuvat rahoitusperiaatteet, vaaditut lupatoimenpiteet ja esimerkiksi liikennejärjestelyt aiheuttavat usein haasteita. Taiteilijat kokivat, että katutaideasioissa heitä palvelisi parhaiten sellainen taho, joka kykenisi auttamaan erityisesti kaupunkiorganisaation lupa- ja päätösprosesseissa sekä käytännön työskentelyn vaatimissa tukiprosesseissa, kuten esimerkiksi liikennejärjestelyissä.

Yhteisöllisyyden tukeminen

Kaupunki on tukenut katutaidetoimintaa useassa eri muodossa. Suoraa rahallista tukea on myönnetty erityisesti Lähiöprojektin avustuksilla sekä taide- ja kulttuuriavustuksilla. Nuorisopalvelujen katutaidetoimisto on toiminut tuotannollisena tukena käytännön toteutuksessa useissa yhteistyöprojekteissa, sekä vastannut Kulosaaren melumuurin ja Malminkartanon juna-aseman katutaideiteosten tuotannoista. Kaupunginosayhdistysten ja muiden vastaavien aktiivisten kaupunkilaisten ryhmittymien järjestämät kaupunginosatapahtumat, kuten kaupunginosajuhlat, ovat olleet jatkuvasti kiinnostuneita katutaiteesta.

Kaupungissa toimii myös katutaideiteoksia ja -tapahtumia tuottavia ammattimaisesti toimivia yhteisöjä, jotka ovat saaneet tukea esimerkiksi säätiöiltä, kaupungilta ja valtiolta. Tällaisia ovat mm. Helsinki Urban Art ja Upeart. Helsinki Urban Art toteutti Pasilaan katutaideiteosten sarjan nimellä *Pasilan katutaidekaupunginosa*, johon se sai konsultointiapua luvanhakuprosessiin nuorisopalvelujen katutaidetoimistolta.

28.2.2018

KATUTAIDETYÖRYHMÄ

Yleisten kulttuuripalvelujen taide- ja kulttuuriavustuksia myönnettiin vuonna 2017 seuraaville yhteisöllisille katutaidehankkeille:

- Myllypuro-seura: Mimmit peinttaa
- UPEA-katutaidefestivaali
- Helsinki 800 -ryhmän katutaideprojekti
- Herttoniemi Industry Remaken muraaliprojekti

Lähiöprojekti on ollut keskeinen tukija kaupungin katutaidetoiminnassa, ja sen tukemat projektit ovat saaneet runsaasti positiivista palautetta kaupunkilaisilta. Vuoden 2017 aikana Lähiöprojekti tuki rahallisesti useita paikallisuutta korostavia yhteisötaideprojekteja ja tapahtumia, sisältäen mm. seuraavat:

- Broda2-taideseinä Jakomäen ja Alppikylän väliseen alikulkuun
- Malminkartanon asematunnelin maalaus
- Mimmit peinttaa -teokset kahteen alikulkuun ja tapahtuma Myllypurossa
- UPEA17 -festivaalin kolme julkisivuteosta Kontulaan

Lähiöprojektin toiminta sekä Lähiörahoisto päättyivät vuoden 2017 lopussa. Lähiöprojektin toimintarahat kohdennetaan osallisuusmallin toimeenpanon rahoitukseen. Vaikutukset katutaiteeseen eivät ole vielä tiedossa.

Nuorisopalvelujen katutaidetoimisto teki tuotannollista työtä mm. seuraavissa kohteissa:

- Arabian katufestivaali (julkisivuteoksen työskentelyn valvominen, työpajoja festivaaleilla)
- Baanan teosten työskentelyn lupa-asiat, liikennejärjestelyt sekä työskentelyn valvominen (Kiasman ja Amos Andersonin museoiden teokset)
- Hakaniemen kauppahallin rakennustyömaa-aitojen taidekäyttö (Tukkutori)
- Siilitien ja Sahaajankadun alikulkujen katutaideosteiden lupa-asiat, liikennejärjestelyt ja työskentelyn valvonta (Kaupunkikulttuurien tuki ry)
- Tuntematon Kantsu -yhteisötaideprojektin lupa-asiat ja avustaminen työskentelyssä
- Kaksi Suomen suurimpiin kuuluvaa katutaiteen kokonaisuutta Kulosaaren melumuuriin ja Malminkartanon juna-asemalle (molemmat kuvattu tarkemmin alla)

Kulosaaren melumuuri (300 metriä)

Kulosaaren melumuurin Itäväylän kaistojen välissä olevan osan pohjoinen puoli maalattiin katutaiteella kesäkuussa 2017. Nuorisopalvelut järjesti avoimen haun kiinnostuneille toteuttajille, ja valitsi katutaidetoimijoista koostuvan raadin kanssa mukaan yhteensä 25 eri toteuttavaa taiteilijaa tai taiteilijaryhmää. Kaupunkiympäristön toimiala toteutti vaadittavat liikennejärjestelyt nuorisopalvelun laatiman suunnitelman mukaisesti. Nuorisopalvelut organisoivat työskentelyn ilmoitukse-

28.2.2018

KATUTAIDETYÖRYHMÄ

neen ja suunnitelmiseen ja valvoi työn toteutuksen. Tekijät eivät saaneet toteutuksesta korvausta tai palkkiota. Kaupunki kustansi tekijöiden käyttämät maalit ja talkooruokailun. Maalaaminen vastasi mm. valtuutettu Karin ym. aloitteeseen (diaarinumero HEL 2011-007803) sekä valtuutettu Muttilaisen aloitteeseen (diaarinumero HEL 2017-003244).

Malminkartanon juna-asema (480 metriä)

Malminkartanon juna-aseman tunneliosion seinät maalattiin katutaiteella lokakuussa 2017. Nuorisopalvelut järjesti avoimen haun kiinnostuneille toteuttajille. Kaupungin eri toimijoista, liikennevirastosta ja katutaideoimijoista koostuva raati valitsi mukaan yhteensä 50 toteuttavaa taiteilijaa. Lähiöprojekti myönsi merkittävimmän osan projektin rahoituksesta. Nuorisopalvelujen kokonaisuus suunnitteli tarvittavat liikennejärjestelyt, jotka tilattiin alihankintana, organisoivat työskentelyn ilmoituksineen ja suunnitelmiseen ja valvoi työn toteutuksen. Tekijät eivät saaneet toteutuksesta korvausta tai palkkiota. Kaupunki kustansi tekijöiden käyttämät maalit ja talkooruokailun. Maalaaminen vastasi mm. aseman seinien maalaamiseen tähtäävään Ruuti-järjestelmän kautta esitettyyn nuorten aloitteeseen "Malminkartanon asematunnelin graffiti-seinät".

3.6. Katutaide kaupunginosien markkinoinnissa

Katutaideyöryhmä nostatti Helsingin omaleimaisten kaupunginosien mainetta tuomalla esiin katutaiteen värittämää kaupunkia. Katutaidekesä 2017 -kampanja käynnistyi toukokuussa Arabian katutaidefestivaaleista ja jatkui syyskuun lopun Lähiöfest2017 -juhliin asti.

Helsingin kaupunki ja Helsinki Marketing tekivät ulkomainontaa, some-markkinointia ja proaktiivista mediatyötä. Katutaidekesä 2017 -teemalla tuotettiin kiinnostavia matkailusisältöjä paikallisille ja vierailijoille.

Katutaidehelsinki.fi -sivulla julkaistiin "Omat kulmat" -juttusarja, joka esitteli 12 katutaiteen tekijän ja kokijan henkilökohtaiset vinkit. Suositellut katutaidekohteet on koottu yhdeksi katutaidekierrokseksi ja julkaistu paperikarttana suomeksi ja englanniksi. Kartoja on jaossa mm. kaupungin Matkailuneuvonnassa. Suomenkielinen versio kartasta on raportin sähköisenä liitteenä numero 5.

4. Ehdotukset jatkotoimenpiteistä

Osio luo katsauksen katutaiteen mahdollisiin näkyymiin vuodelle 2018 ja keskittyy katutaideyöryhmän ehdotukseen katutaideitiimin perustamisesta. Katutaideitiimi toimisi katu- ja kaupunkitaitteen ammattilaisryhmänä kaupunkilaisille ja kaupunkiorganisaatiolle.

4.1. Mahdollisia katutaiteen näkyymiä vuodelle 2018

Katutaide syntyy ainakin Baanalle ja sen lähiympäristöön. HAM suunnittelee näyttelyä katutaiteesta ja katutaideiteosten toteuttamista Baanan alikulkuihin, ja startup-yhteisö Maria 01 on ollut kiinnostunut katutaiteen mahdollisuuksista.

28.2.2018

KATUTAIDETYÖRYHMÄ

Yksityisistä toimijoista Helsinki Urban Artilla ja Upeartilla on suunnitelmia vuodelle 2018. Helsinki Urban Art työstää edelleen Itä-Pasilan katutaidekaupunginosan projektiaan tuottamalla lisää katutaideteoksia alueelle. Upeart järjestää UPEA18-kaupunkitaidefestivaalin, joka jatkaa aikaisempien vuosien UPEA-festivaalien perinnettä.

Nuorisopalvelut toteuttaa Laajasalossa kirjaston, nuorisotalon ja päiväkodin yhteisessä purkuun menossa olevassa kiinteistössä yhteisen paikallisuuteen perustuvan mallin, jossa purettavaan kiinteistöön syntyviä teoskokonaisuuksia tulevat rakentamaan paikalliset taiteilijat.

4.2. Ehdotus katutaideitiimin perustamisesta

Katutaideityöryhmä ehdottaa, että kaupunkiin perustetaan katutaiteesta vastaava toimija, työnimeltään Katutaideitiimi. Katutaideitiimin tarkoituksena on mahdollistaa kaupunkilaislähtöisten ja -keskeisten taidehankkeiden toteutuminen. Katutaideitiimi ei suunnittele itse toteutettavia taide-oksia, vaan palvelee ja tukee kaupunkilaisten projekteja ja aloitteita. Katutaideitiimi keskittyisi kaupunkitaideprojekteihin ja katutaiteeseen. Tiimi pohjautuisi nykyisellään nuorisopalvelujen osana olevaan katutaideitoimistoon, mutta toimisi selkeämmin kaikkia kaupunkilaisia palvelevan toimielimen alla. Nykyinen monihallinnollinen katutaideityöryhmä jatkaisi verkostomaista ja ohjaavaa toimintaansa Katutaideitiimin ohjausryhmänä.

Katutaideitiimi toimisi osana kaupunkiorganisaatiota, palvelten kaikkia kaupunkilaisia katutaide-oksiiin ja -tapahtumiin liittyvissä asioissa sekä olisi myös tukikohtana kaupunkiorganisaation toimialoja ylittävälle kaupunkitaideprojekteille.

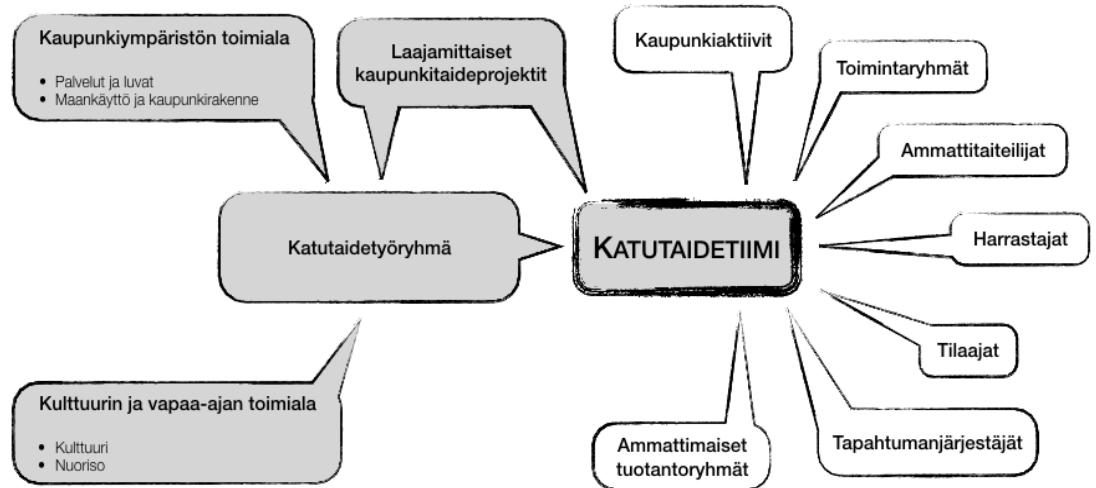
Katutaideitiimin tehtävinä ja toiminnan perusteina olisivat:

- matalan kynnyksen tuki kaupunkilaisille
 - apu suunnittelussa ja valmistelussa
 - katu- ja kaupunkitaiteeseen liittyvän tiedon kerääminen ja välittäminen
 - tekijöiden ja tukijoiden saattaminen yhteen
 - monitoimialaisten kaupunkitaideprojektien koordinointi
 - toteutusapu katu- ja kaupunkitaideprojekteissa
 - saapuneiden hakemusten valmistelu päätösvalmistelijoille kahdesti vuodessa
 - katutaidetta tekevien taiteilijoiden ja ryhmien yhdenvertaisen kohtelun varmistaminen
 - katutaiteen monimuotoisuuden varmistaminen
-

28.2.2018

KATUTAIDEYÖRYHMÄ

Katutaidetiimin yhteydet

Katutaiteen kehittyvä tilanne

Katutaide on helposti lähestyttävä ruohonjuuritasolta lähtenyt taidemuoto, jonka kiinnostus ja arvostus on jatkuvassa kasvussa. Eri alueilla järjestettäviä kaupunkitaidetapahtumia syntyy koko ajan lisää ja yksiväriset pinnat korvautuvat omaleimaisella kuvituksella ympäri kaupunkia. Samalla katutaide lisääntyvissä määrin institutionalisoituu, kun maailmankuulut katutaiteilijat esittelevät töitään museoissa. Monissa maailman suurkaupungeissa tunnetaan katutaiteelle omistettuja alueita, jotka toimivat myös matkailuvaltteina.

Katutaidehankkeet ovat useimmiten kaupunkilaisten aloitteista käynnistyneitä ja kaupunkiorganisaatio on toiminut niissä fasilitoivassa roolissa. Toteuttajiin kuuluu kaupunkilaisten koko kirjo, asukasaktiiveista koko ajan lisääntyviin ammattilaistoimijoihin. Onnistuessaan hankkeet lisäävät paikallisympäystä ja asukkaiden omistajuutta asuinalueisiinsa. Monet katutaidehankkeet ovat myös yhteisöllisiä tapahtumia, joihin osallistuvat monenlaisista taustoista tulevat eri-ikäiset alueiden asukkaat. Katutaiteesta ovat kiinnostuneet myös mahdolliset tilaajat, joilla ei ole omia kontakteja tai tarkempaa tuntemusta katutaide maailmasta.

Usean toimialan yhteistyönä toimiva katutaidetyöryhmä on onnistunut luomaan yhteiset pelisäännöt ja sujuvoittamaan esimerkiksi lupaprosesseja ja parantamaan katutaiteeseen liittyvien prosessien koordinaatiota kaupungin tasolla. Prosessien sujuvuus vaatii kuitenkin verkostomaisen toiminnan jatkuvuutta.

Vaikka katutaiteen lupaprosesseja on sujuvoitettu ja yhteistyötä kaupungin sisällä lisätty, prosessi on vielä kesken ja usein edelleen työläs. Toisinaan hankkeeseen ryhtyvien käsitys lupaprosessien vaatimista selvityksistä ja taustatyöstä, lupaprosessin kestosta ja vaativuudesta ei ole realistinen. Katutaiteen parissa olevien toimijoiden moninaisuuden vuoksi tukea tarvitaan useilla eri tasoilla.

28.2.2018

KATUTAIDETYÖRYHMÄ

Sekä suurempien että pienempien hankkeiden kohdalla kaupungin matalan kynnyksen tuki nykyisen katutaidetoimiston palvelujen ja neuvonnan muodossa on ollut korvaamatonta ja kerännyt kiitosta. Vastaavanlainen käytännön tason toiminta tulee olemaan tarpeellista myös jatkossa.

4.3. Katu- ja kaupunkitaide nykyisessä kaupunkiorganisaatiossa

Katutaiteeseen liittyvät tehtävät kaupunkiorganisaatiossa ovat jakautuneet erityisesti kaupunkiympäristön sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle. Vuoden 2017 ajan toiminut **katutaidetyöryhmä** yhdisti katutaiteen parissa toimivia työntekijöitä eri toimialoilta.

Kaupunkiympäristön toimiala vastaa katutaideteosten ja niiden vaatiman työskentelyn luvista ja päätöksistä sekä kaupunkialueiden ja -ympäristön kehityksestä. **Rakennusvalvonta** käsittelee julkisivuihin tehtävien ja kaupunkikuvallisesti merkittävien teosten vaatimat luvat, kun taas **alueiden käyttö ja valvonta** käsittelee kaupungille kuuluvien alueiden vuokrauksen katutaidekäyttöön sekä ilmoitukset, jotka vaaditaan, jos työskentely suoritetaan yleisellä alueella. **Lähiöprojekti** on ollut merkittävässä roolissa katutaideteosten ja -tapahtumien mahdollistajana ja rahoittajana, ja toiminnan päätyttyä vuonna 2017 vastaava toimijaa ei enää ole olemassa.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala ylläpitää avoimia maalauspaikkoja sekä tukee katutaiteeseen liittyvää käytännön toimintaa. **Nuorisopalveluiden kokonaisuuden** osana toimiva katutaidetoimisto hoitaa merkittävän osan katutaiteeseen liittyvästä neuvonnasta ja konsultoinnista kaupunkilaisille, antaa tuotantotukea kaupunkilaisten ei-kaupallisiin projekteihin, ylläpitää katutaiteen verkkosivustoa sekä vapaita maalauspaikkoja ja organisoii harrastusmuotoista työpaja-toimintaa. Vuodesta 2017 nuorisopalveluille on myönnetty myös luvat 47 eri sillan ja alikulun rakenteiden pystypintojen katutaidekäyttöön. Siltojen tarkoitus on mahdollistaa laillinen katutaiteen toteuttaminen nuorille ja sellaisille taiteilijoille, joille lupien ja ilmoitusten menettelyt ovat liian raskaita. **Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan** alainen **kulttuurijaosto** päättää taide- ja kulttuuriavustuksista, joita voidaan myöntää myös katutaidetoimintaan silloin kun toiminta täyttää avustuksille yhteiset arviointikriteerit. Avustusten valmistelusta vastaa kulttuuripalvelukokonaisuuden **Yleisten kulttuuripalveluiden** alainen **Kumppanuudet ja avustukset -yksikkö**. Niin ikään kulttuuripalvelukokonaisuuden alla toimiva **taidemuseo HAM** vastaa kaupungin kuvataidepolitiikasta ja on mukana katutaideprosessissa, kun kaupunki tilaa suoraan teoksen ammattilaistyönä tai teos lahjoitetaan kaupungille. Lisäksi HAMilla on erityisrooli Baanan katutaidekäytön kehityksessä.

Kaupunki on tukenut suoraan asukkailta kaupungille tulleita katutaidealoitteita ja taidelaitosten yhteistyöprojekteja. Toimintaa on rahoitettu kulttuurin tai lähiöprojektin avustuksilla ja tuotannollinen tuki on tullut nuorisotoimen Katutaidetoimistosta.

Kaupunkitaideprojekteja, kuten Ole hyvä Helsinki, on tuotettu kaupunkimarkkinoinnin ja nuorisopalvelujen kulttuurisen nuorisotyön yksikön yhteistyönä, jossa on mukana myös mm. HAM, HKL ja **kaupunginkanslian elinkeino-osasto**.

Keskeinen ristiriita katutaidetoiminnan ja kaupunkitaideprojektien sijoittamisessa nuorisopalvelujen vetovastuulle on siinä, että ne eivät ole leimallisesti nuorten projekteja, vaan niissä on mukana kaikenikäisiä ja kaikenlaisia helsinkiläisiä. Nuorisopalvelut keskittyvät kuitenkin erityisesti toimintaan, jossa nuoret ovat keskiössä. Katutaidetiimi toimisi selkeämmin kaikkia kaupunkilaisia palvelevan toimielimen alla, esimerkiksi yleisissä kulttuuripalveluissa.

28.2.2018

KATUTAIDETYÖRYHMÄ

Myös kaupungin toimialat, joilla ei ole omaa taide- ja kulttuurialan osaamista, tarvitsevat tukea. Useat toimijat saavat jatkuvasti yhteydenottoja kaupunkilaisilta ja taiteilijoilta, jotka haluaisivat toteuttaa tapahtumia tai teoksia toimialojen hallinnoimissa tiloissa ja paikoissa. Esimerkiksi HKL saa kymmeniä yhteistyötarjoja vuodessa, mutta kiinnostuksesta huolimatta sillä ei ole sisäl- töosaamista tai resursseja taideprojektien hallinnointiin.

4.4. Koostumus ja resurssit

Katutaidetiimin toiminta edellyttää **henkilöstöä, tiloja, työvälineitä** ja **budjetin**.

Henkilöstö

Tehokkaasti toimiakseen katutaidetiimi tarvitsisi neljä työntekijää, esimerkiksi:

- **Katutaiteen asiantuntija** erikoistuu katutaiteeseen liittyvään suunnitteluun, toteutukseen sekä mediatuotantoon teoksista ja tapahtumista
- **Graafinen osaaja** keskittyy monitoimialaisiin kaupunkitaideprojekteihin sekä visuaalisen materiaalin tuottamiseen
- **Tekninen tuottaja** kantaa teknisen ja hallinnollisen päävastuun ja ennakkovalmistelee lupahakemukset päätöksentekoon
- **Taidekoordinaattori** keskittyy erityisesti taiteilijaverkoston kehittämiseen ja ylläpitämiseen

Katutaiteen asiantuntijalla ja graafiseen suunnitteluun erikoistuneella kuvatoimittajalla on tällä hetkellä vakanssit nuorisopalveluissa kulttuurisessa nuorisotyössä.

Tilat

Katutaidetiimin toiminta edellyttää erilaisia toimitiloja:

- **Toimisto**, jossa työntekijät työskentelevät ja joka on kaupunkilaisten saavutettavissa
- **Ryhmätyöskentelytila** useampia henkilöitä vaativaan työskentelyyn
- **Varastotila** tikkaille ja telineille, liikennejärjestelykalustolle, sekä mediatuotantovälineille
- **Palavan nesteen varasto** erityiselle maalauskalustolle

Nykyiset katutaidetoimiston tilat Hapessa ovat toimintaan soveltuvat.

Työvälineet

Katutaidetiimi käyttää moninaisia työvälineitä:

- **Työtietokoneet** henkilöstön käyttöön
 - **Mediatuotantovälineet**, järjestelmäkamerat sekä koneet ja ohjelmistot videoeditointiin ja kuvankäsittelyyn erityisesti katutaiteen verkkosivuston päivittämiseen
 - **Liikenteenjärjestelykalusto** aitoineen, tolppineen, vilkkuineen ja varoitusmerkkeineen
-

28.2.2018

KATUTAIDETYÖRYHMÄ

- **Maalauskalusto** sisältäen mm. suojavaatteet ja -välineet, tikkaat, telineet ja jatkovarret
- **Kuljetusauto**, joka voi toimia sekä kaluston kuljetusautona että taukotilana ryhmälle maalauspaikalla
- **Katutaidevaunu**, joka voi toimia siirrettävänä maalauspaikkana

Toimintabudjetti

Katutaidetiimi tarvitsee **toimintabudjetin** erityisesti ei-kaupallisten projektien tuotantotukeen, kuten katutaideteosten pohjamaaleihin, talkooruokaan, töiden elinkaaren huomioimiseen, mahdolliseen ennallistamiseen.

4.5. Katutaidetiimin mahdollisuudet

Katutaidetiimi loisi turvalliset, luotettavat ja toimivat puitteet taiteilijoiden ja muiden kaupunkilaisien osallistumiselle kaupungin kehittämiseen ja elävöittämiseen. Se aktivoisi heikommassa asemassa olevia osallistumaan ja mahdollistaisi taiteilijoille ja muille kaupunkilaisille julkisten alueiden ja tyhjen tilojen tilapäistä käyttöä kulttuuri- ja kansalaistoimintaan. Samalla se lisäisi kaupungin näkyvyyttä, omaleimaisuutta ja kiinnostavuutta niin alueilla kuin myös koko kaupungin tasolla.

Jatkuvuutta ja varmuutta

Katutaidetiimi palvelee kaikkia kaupunkilaisia ja toimii siihen soveltuvan toimielimen alla, esimerkiksi yleisissä kulttuuripalveluissa.

Katutaidetiimi seuraa kokonaisuutena katutaiteen yleistä tilannetta ja kehitystä. Tähän sisältyy esimerkiksi tiedot uusista, poistuneista ja olemassa olevista teoksista, eri toimialojen tilanne katutaiteen suhteen, kaupunkilaisten suhtautuminen katutaiteeseen eri alueilla, töhrytilanteen seuranta sekä yhteydenpito katu- ja yhteisötaiiteeseen erikoistuneisiin toimijoihin, kuten taiteilijoihin, kollektiiveihin ja ammattimaisiin ryhmiin.

Katutaiteen verkkosivusto toimii alustana ja työkaluna kaupunkilaisille ja kaupunkiorganisaatioille. Katutaiteen teokset, tapahtumat, taiteilijat, toimijat ja tiedot löytyvät yhdestä paikasta. Katutaidetiimi päivittää verkkosivua jatkuvasti katutaidetilanteen kehityksen mukaan.

Koska katu- ja yhteisötaiiteeseen liittyvät lupa- ja valvontaprosessit liittyvät useisiin kaupungin toimijoihin, on tärkeää varmistaa tiedonkulku myös kaupungissa, niin toimialojen sisällä kuin niiden välillä. Esimerkiksi tieto tiettyjen alueiden haetuista ja myönnettyistä luvista ja päätöksistä ehtoineen tulee olla saatavilla toimialan eri palvelukokonaisuuksille sekä myös niille kaupungin toimijoille, jotka ovat lupien, päätösten ja/tai toiminnan suhteen keskeisiä. Katutaidetiimin toiminta perustuu yhden luukun periaatteeseen. Katutaidetiimi on jatkuvassa yhteydessä kaupunkiorganisaation toimijoihin ja kerää tiedon yhteen paikkaan ja toimii tiedonvälittäjänä myös kaupungin sisällä.

Katutaidetiimi on kaupunkilaisen ensimmäinen yhteyspiste katu- ja kaupunkitaiiteeseen liittyvissä prosesseissa. Katutaidetiimi auttaa hakijoita selvittämään tietoa haettavista luvista ja niiden vaatimista selvityksistä, sekä lupien ja ilmoitusten hakemusten laatimisessa. Katutaidetiimi kokoaa kaupungin alueidenkäytön käsittelyä vaatimat hakemukset keskitetysti kahdesti vuodessa.

28.2.2018

KATUTAIDETYÖRYHMÄ

Monitahoisissa yhteistyöprojekteissa Katutaidetiimi toimii välittäjä- ja toteuttajakumppanina yksittäiselle taiteilijalle, kaupunkilaisten yhteenliittymälle tai vaikka kokonaiselle festivaalille. Esimerkiksi vanhus- ja muiden sosiaali- ja terveyspalvelujen puolella toteutetaan jatkuvasti tai delähtöisiä hankkeita, joita Katutaidetiimi voi tukea.

Uutta ja mahdollistavaa

Katutaiteen ja kaupunkitaidetapahtumien määrä kasvaa jatkuvasti, oli kyse sitten laajoista kaupunginosatapahtumista, suurten ja näkyvien kohteiden maalaamisesta muraaleilla tai graffitilla, tai kadunvarsilla olevien sähkökaappien taiteellistamisesta. Toteuttajat tarvitsevat usein tukea rahoituskanavien löytämisessä, valmistelussa, lupien haussa ja käsittelyssä, sekä käytännön toteutuksessa. Joskus tarvitaan myös poikkeuksellisen laajoja monihallintokuntaisia neuvotte-luja sekä navigointiapua oikeiden tahojen löytämiseksi pöydän ääreen. Katutaidetiimi tarjoaa asiantuntevaa ohjeistusta ja apua suunnittelussa ja luvanhaussa ja voi tarjota myös käytännön tuotantoapua ei-kaupallisissa hankkeissa.

Helsinkiin on myös noussut katutaidetta tekevien taiteilijoiden ja tuottajien kollektiiveja, jotka ovat onnistuneesti hankkineet rahoitusta ja organisoineet taideprojekteja yhdessä paikallisten asukkaiden, yritysten ja säätiöiden kanssa. Katutaidetiimi varmistaa ammattimaisten toimijoiden asiointin sujuvuuden kaupunkiorganisaation kanssa.

Helsingin katu- ja yhteisötaiteen paletti on laaja. Se sisältää sekä hetkeen sidotun kirjaingraffitin että maisemalliset suurten julkisivumaalausten kokonaisuudet. Toteuttajien joukkoon kuuluu niin ammattimaisia toimintaryhmiä, yksittäisiä ammattitaiteilijoita, vapaaehtoistoiminnalla toimivia yhdistyksiä ja kollektiiveja sekä myöskin yksinomaan graffiti-ilmaisulle vannoutuneita yksittäisiä tekijöitä, harrastajia unohtamatta. Katutaiteen toteuttajat ja harrastajat eivät ole leimallisesti tietyn ikäisiä tai muutoin taustaltaan yhteneväisiä. Katutaidetiimi varmistaa, että kaupunki huomioi erilaisten tekijöiden tarpeet ja toiveet sekä antaa mahdollisuuksia toteuttaa katutaiteen koko kirjoa.

Omaleimaista ja näkyvää

Katutaideteokset ja -tapahtumat ovat vahvasti kaupunkilaisten aloitteista ja toiminnasta lähtöisin. Teokset ja tapahtumat ilmentävät paikallisuutta ja luovat uusia maamerkkejä, jotka lisäävät eri alueiden omaleimaisuutta.

Katutaiteella ja kaupunkitaideprojekteilla on merkittävä potentiaali kaupungin näkyvyyden lisäämisessä ja korostamisessa. Katutaidetiimi tekee mediatuotantoja kaupunkiin syntyviä teoksista ja tapahtumista ja tarjoaa materiaalin kaikkien saataville.

Katutaidetiimin ylläpitämä verkkosivusto esittelee koko kaupungin katutaideteokset teos- ja tekijätietoineen. Artistigalleria antaa tekijöille väylän esitellä omaa tuotantoaan, sekä tilaajille, tuki-joille ja muille kiinnostuneille keinon löytää toteuttajia.

28.2.2018

KATUTAIDETYÖRYHMÄ

Liitteet ja sähköiset lähteet

Liitteet

- Liite 1: Katutaidetyöryhmän asettamispäätös
- Liite 2: Rakennusvalvonnan julkisivumaalausten ohje
- Liite 3: Katutaidetoimiston katutaidegallup kesältä 2017
- Liite 4: Kerro kartalla -kyselyyn merkatut alueet
- Liite 5: Katutaidekartta

Sähköiset lähteet

- Kaupunginjohtajan johtajistoasiat: Katutaiteen pelisääntötyöryhmän loppuraportti ja katutaidetyöryhmän asettaminen, § 35/19.4.2017 (Diaarinumero HEL 2015-012872)
<https://dev.hel.fi/paatokset/asia/hel-2015-012872/>
haettu 6.2.2018
 - Kaupunkiympäristön alueidenkäytön tiimipäällikkö: Maa-alueiden vuokraaminen Baanan alikulkusilloilta kulttuuri ja vapaa-ajan toimialan nuorison palvelukokonaisuudelle katutaidetoita varten, toistaiseksi 1.7.2017 alkaen, kolmen kuukauden irtisanomisajalla, § 28/18.07.2017 (Diaarinumero HEL 2017-008090)
<https://dev.hel.fi/paatokset/asia/hel-2017-008090/>
haettu 6.2.2018
 - Kaupunkiympäristön alueidenkäytön tiimipäällikkö: Maa-alueiden vuokraaminen kulttuuri ja vapaa-ajan toimialan nuorison palvelukokonaisuudelle katutaidetoita varten, toistaiseksi 1.7.2017 alkaen, kolmen kuukauden irtisanomisajalla, § 20/06.07.2017 (Diaarinumero HEL 2017-007725)
<https://dev.hel.fi/paatokset/asia/hel-2017-007725/>
haettu 6.2.2018
 - Nuoren aloite: "Malminkartanon asematunnelin graffitiseinät", Ruuti-järjestelmä
<http://ruuti.munstadi.fi/aloitteet/malminkartanon-asetatunnelin-graffiti-seinat/>
haettu 6.2.2018
 - Kaupunginvaltuusto: Valtuutettu Sami Muttilaisen aloite vanhojen meluvallin graffitien restauroimisesta, 16/27.9.2017 (Diaarinumero HEL 2017-003244)
<https://dev.hel.fi/paatokset/asia/hel-2017-003244/>
haettu 6.2.2018
 - Kaupunginvaltuusto: Valtuutettu Emma Karin aloite Kulosaaren melumuurin avaamisesta katutaiteelle (Diaarinumero HEL 2011-007803)
<https://dev.hel.fi/paatokset/asia/hel-2011-007803/>
haettu 6.2.2018
 - Lähiöprojektin toimintaraportti 2017
<https://www.hel.fi/static/liitteet/lahioprojekti/Tekstit/Lahioprojekintointintaraportti2017.pdf>
haettu 13.2.2018
-